

BlueKolding A/S
Kolding Åpark 3
6000 Kolding

Att.: Inger Wiuff Jørgensen

Dato: 21.03.2024

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 23/7105 (2024)

Arkæologisk udtalelse vedr. etablering af udløbsledning ved vandturbine Lillebælt på matr. 7b mfl. Sdr. Stenderup By, Sdr. Stenderup (Kolding Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget en forespørgsel vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Museet skal gøre opmærksom på, at der ifølge den vejledende udpegning inden for eller meget tæt på planområdet findes et beskyttet dige, som er omfattet af Museumslovens §29a. Ifølge museumslovens § 29a må der ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Det skal her understreges, at der er tale om en vejledende udpegning. Museet opfordrer derfor bygherre til at kontakte Kolding Kommune for en udførlig liste over beskyttede diger indenfor planområdet, da det er Kolding Kommune, som er myndighed på dette område.

Hertil kommer, at den vestlige ende af tracéet muligvis berører 100 meter beskyttelseszonen til den beskyttede gravhøj sb. 136 Sønder Stenderup Sogn (fredningsnr. 3411:45). Der skal derfor iflg. Naturbeskyttelseslovens § 18 søges om dispensation fra beskyttelseszonen, hvis der skal ske anlæg inden for denne. Det er også Kolding Kommune, som er myndighed på det område.

Det skal her bemærkes, at denne arkæologiske udtalelse alene forholder sig til risikoen for at træffe på væsentlige fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det ansøgte område på landterritoriet.

Projektet omfatter ca. 70 meter ledningstracé i den vestlige del af Stenderupskovene på matr. 7b og 145e Sdr. Stenderup By, Sdr. Stenderup. Ledningen skal efter det oplyste etableres markareal med en muldafrømmet bredde på 4-5 meter.

Der er ikke registreret fortidsminder tæt ved de aktuelle områder, men planområdet ligger i det af Kulturministeriet i 2004 udpegede kulturarvsareal af regional betydning Stenderup Nørreskov (sb. 155 Sønder Stenderup Sogn). Her følger en kort beskrivelse af kulturarvsarealet:

"Lillebæltskysten fra Agtrup Vig til Skibelund var frem til udskiftningen i 1794 dækket af et næsten 2 km bredt sammenhængende skovområde. Bortset fra nogle smålodder, der bl.a. blev brugt til høravl, synes Stenderupskoven ikke at have været under plov i historisk tid. Stenderupskovene rummer derfor i dag egnens største koncentration af oldtidsminder. Her er således registreret ca. 50 gravhøje og stendysser, hvoraf kun få er undersøgt og langt hovedparten er fredede. Højene stammer både fra stenalder og bronzealder. Jernaldergravpladser kendes ikke fra området, men i Midtskoven ligger en ret stor boplads fra førromersk

jernalder (sb. 140) samt yderligere et par jernalderregistreringer (sb. 132, 151). I 1980'erne har amatørarkæologer indsamlet meget bopladsmateriale fra ældre jernalder i afvandingskanaler i skovene. Ved nogle lokaliteter er der bl.a. påvist indsamling af skaller. Der kan ligge meget velbevarede bopladser med et muligt bevaret knoglemateriale. Fra historisk tid kendes et område med bevarede fossile højryggede agre, ligesom voldstedet - Borgsted Bakke - ligger i Stenderup Nørreskov. Med basis i den ringe nedslidning af området og det store antal velbevarede gravhøje har området derfor både en meget stor herlighedsværdi og et stort arkæologisk potentiale. Gennemgående ikke truet”

Da etableringen imidlertid berører et meget lavt liggende areal vurderer Museet, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse **ikke** er nødvendig.

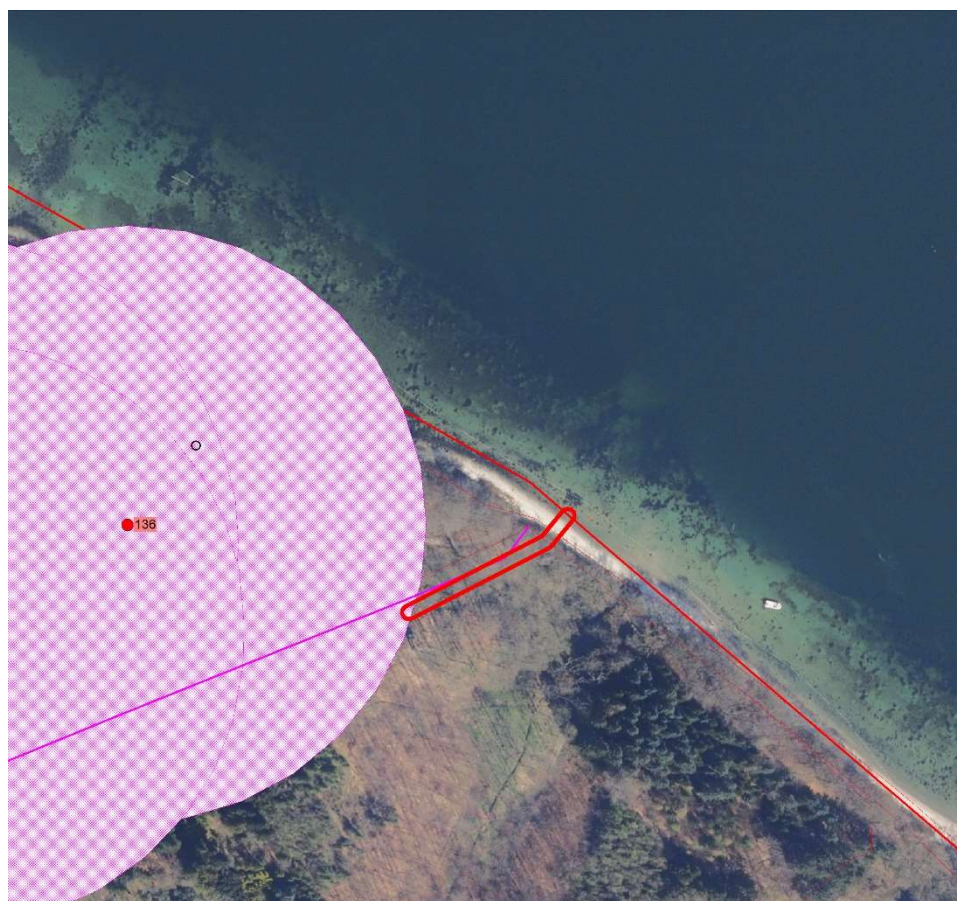
Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi adviseres.

Det kan endvidere oplyses, at bygherre i givet fald **ikke** skal udrede udgifterne til en eventuel arkæologisk undersøgelse.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN

MUSEUMSINSPEKTØR |
ARKÆOLOGI
D +45 65 37 08 32
M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Oversigt over planområdet.

Tracéet er markeret med rødt streg.

100 meter beskyttelseszoner er markeret med lilla skrånkraving på hvid baggrund.

Det beskyttede dige markeret med lilla streg.

Ortofoto fra 2022